

MINISTARSTVO SOCIJALNE POLITIKE I MLADIH

2054

Na temelju članka 131. stavka 3. Obiteljskog zakona (»Narodne novine«, broj 75/14), ministrica socijalne politike i mladih, donosi

PRAVILNIK

O MJERAMA ZAŠTITE OSOBNIH PRAVA I DOBROBITI DJETETA

Članak 1.

Ovim pravilnikom propisuju se uvjeti stručne osposobljenosti radnika, edukacija radnika za provođenje mjera intenzivne stručne pomoći i nadzora nad ostvarivanjem skrbi o djetetu, kriteriji za stručnu procjenu i provedbu mjera za zaštitu osobnih prava i dobrobiti djeteta, način provođenja mjera za zaštitu osobnih prava i dobrobiti djeteta, kao i visina iznosa i način isplate naknade za provedbu mjera stručne pomoći i potpore obitelji u ostvarivanju skrbi o djetetu te intenzivne stručne pomoći i nadzora nad ostvarivanjem skrbi o djetetu.

I. OPĆE ODREDBE

Članak 2.

(1) Centar za socijalnu skrb (u daljnjem tekstu: centar) određuje i provodi mjere za zaštitu osobnih prava i dobrobiti djeteta (u daljnjem tekstu: mjere) navedene u članku 134. Obiteljskog zakona (»Narodne novine«, broj 75/14, u daljnjem tekstu: Obiteljski zakon), a sudu predlaže mjere navedene u članku 149. Obiteljskog zakona temeljem zaključka stručnog tima centra o procjeni ugroženosti prava i dobrobiti djeteta, u stručnoj cjelini odnosno odjelu za djecu, mlade i obitelj.

(2) Stručni tim centra iz stavka 1. ovog članka čine socijalni radnik, psiholog i pravnik, a po potrebi i socijalni pedagog ili edukacijski rehabilitator.

(3) Postupak procjene ugroženosti prava i dobrobiti djeteta provodi se sukladno pravilima struke i metodama stručnog rada.

Članak 3.

(1) Postupak procjene ugroženosti prava i dobrobiti djeteta centar pokreće po službenoj dužnosti kad o ugroženosti djetetovih prava i dobrobiti dobije informacije u drugim postupcima koji se vode u centru ili po prijavi zaprimljenoj od roditelja, djeteta, drugih članova obitelji, građana te obavijesti suda, državnog odvjetništva, policije kao i prijave drugih tijela i ustanova.

(2) Stručni radnik centra iz stavka 1. ovoga članka, dužan je o dobivenoj informaciji ili sumnji o ugroženosti djetetovih prava i dobrobiti, obavijestiti stručni tim centra iz članka 2. stavka 2. ovoga Pravilnika, službenom bilješkom koju potpisuje ravnatelj centra.

(3) Stručni tim centra primitkom prijave odnosno obavijesti iz stavka 1. ovog članka, odmah započinje ispitivanje slučaja i procjenu ugroženosti prava i dobrobiti djeteta.

Članak 4.

(1) U postupku procjene ugroženosti prava i dobrobiti djeteta stručni tim centra dužan je voditi se sljedećim kriterijima:

- stupanj ugroženosti i sigurnosti djetetova života i zdravlja,
- razvojni rizici djeteta (niska, umjerena, visoka razina rizika),
- razvojne potrebe djeteta: zdravlje, obrazovanje, emocionalni razvoj i ponašanje, identitet, obiteljski i socijalni odnosi, vještine skrbi za sebe
- okolnosti na strani roditelja: sposobnosti i spremnost roditelja na promjenu ponašanja te spremnost na suradnju,
- roditeljske sposobnosti osnovne skrbi, osiguravanja sigurnosti, emocionalne topline, poticanja, vodstva, postavljanja granica, stabilnosti, odgojni postupci,
- okolnosti na strani djeteta kao što su sposobnost i zrelost djeteta, kognitivno, emocionalno, socijalno i ponašajno funkcioniranje,
- rezultati kontinuiranog praćenja i procjenjivanja potreba i mogućnosti promjene,
- rezultati prethodno provedenih mjera.

(3) Procjena ugroženosti prava i dobrobiti djeteta se provodi temeljem prikupljenih socijalno-anamnestičkih podataka i utvrđenih činjenica, te procjenama dobivenim instrumentima Lista za procjenu razvojnih rizika djeteta i Lista za procjenu sigurnosti djeteta, koji čine sastavni dio ovog Pravilnika.

(4) Postupak procjene ugroženosti prava i dobrobiti djeteta završava zaključkom stručnog tima o potrebi određivanja mjere za zaštitu prava i dobrobiti djeteta iz nadležnosti centra odnosno potrebi predlaganja sudu mjere za zaštitu prava i dobrobiti djeteta iz nadležnosti suda.

Članak 5.

(1) Kada stručni tim centra donese zaključak o potrebi određivanja mjere u nadležnosti suda, obavezno provodi obiteljsku procjenu.

(2) Obiteljska procjena provodi se s ciljem utvrđivanja i analiziranja svih rizičnih čimbenika i okolnosti te prednosti i zaštitnih faktora na razini cijele obitelji.

(3) Obiteljska procjena sastoji se od aktivnosti pripreme, procjenjivanja obiteljskih potreba, analize informacija i identifikacije potreba za donošenje odluka i plana promjena, kontinuiranog procjenjivanja napretka te završnog procjenjivanja.

(4) Obiteljska procjena obuhvaća: roditeljske sposobnosti, djetetove razvojne potrebe te obiteljske čimbenike i čimbenike socijalnog okruženja.

(5) Stručni tim centra po provedenoj obiteljskoj procjeni sastavlja izvješće i donosi zaključak o prijedlogu sudu za donošenje odluke o mjeri za zaštitu prava i dobrobiti djeteta.

(6) Izvješće o provedenoj obiteljskoj procjeni sadrži: opis slučaja, plan prikupljanja informacija, identificiranje i dokumentiranje rizika i prednosti obitelji, procjenu obiteljskih potreba, identifikaciju potreba temeljenu na analizi informacija s ciljem donošenja odluka odnosno plana promjena, kontinuirano procjenjivanje napretka te završno procjenjivanje.

II. MJERA ŽURNOG IZDVAJANJA I SMJEŠTAJA DJETETA

Članak 6.

Žurnu mjeru izdvajanja i smještaja djeteta izvan obitelji centar može odrediti neovisno o tome je li u tijeku provođenje ili određivanje druge mjere za zaštitu prava i dobrobiti djeteta.

III. MJERA UPOZORENJA NA POGREŠKE I PROPUSTE U OSTVARIVANJU SKRBI O DJETETU

Članak 7.

(1) Kad stručni tim centra donese zaključak o potrebi određivanja mjere upozorenja na pogreške i propuste u ostvarivanju skrbi o djetetu, upozorit će o pogreškama i propustima roditelje ili drugu osobu koja skrbi o djetetu, kroz neposredno savjetovanje.

(2) O provedenom neposrednom savjetovanju sastavlja se zapisnik i uručuje roditeljima ili drugoj osobi kojoj je mjera određena.

IV. MJERA STRUČNE POMOĆI I POTPORE U OSTVARIVANJU SKRBI O DJETETU I MJERA INTENZIVNE STRUČNE POMOĆI I NADZORA NAD OSTVARIVANJEM SKRBI O DJETETU

Članak 8.

Kad stručni tim centra donese zaključak o potrebi određivanja mjere stručne pomoći i potpore u ostvarivanju skrbi o djetetu (u daljnjem tekstu: mjera stručne pomoći) izabire voditelja mjere s liste voditelja mjera koja se u elektroničkom obliku vodi u centru.

Članak 9.

(1) Voditeljem mjere stručne pomoći te voditeljem mjere intenzivne stručne pomoći i nadzora nad ostvarivanjem skrbi o djetetu (u daljnjem tekstu: intenzivni nadzor) može biti imenovan:

- stručni radnik centra za socijalnu skrb, osim ako je sudjelovao u radu na slučaju,
- stručni radnik druge ustanove socijalne skrbi ili
- druga osoba koja ispunjava uvjete iz stavka 2. ovoga članka.

(2) Voditeljem mjere iz stavka 1. ovoga članka može biti imenovan socijalni radnik, psiholog, socijalni pedagog, edukacijski rehabilitator, a iznimno stručnjak drugog akademskog zvanja (pomagačkih struka) čije kompetencije odgovaraju specifičnim potrebama obitelji te imaju znanja iz područja rada s djecom i obitelji u riziku.

Članak 10.

(1) Stručni tim centra dužan je upoznati voditelja mjere:

- s odredbama Obiteljskog zakona kojima se uređuje mjera za koju je postavljen voditeljem i s odredbama ovog Pravilnika,
- s pravima i obvezama voditelja u provođenju mjere,
- sa svim relevantnim podacima o obitelji za koju se imenuje voditeljem,
- s izradom programa rada,
- sa sadržajem izvješća centru o provođenju mjere i suradnji s centrom,
- s potrebom sudjelovanja u edukacijama i ostalim oblicima stručne pomoći te na superviziji slučaja, kada je navedeno osigurano.

(2) Stručni tim centra dužan je organizirati zajednički ili odvojeni susret, na kojem će upoznati voditelja mjere s roditeljima odnosno drugom osobom kojoj je mjera određena te djetetom.

Članak 11.

(1) Voditelj mjere je dužan:

- sudjelovati u izradi programa rada i
- provoditi mjere i aktivnosti sukladno programu rada.

(2) Voditelj mjere dužan je jednom mjesečno dostavljati centru izvješće o provođenju mjere za koju je imenovan voditeljem te centru dostaviti završno izvješće u roku od osam dana prije isteka zakonskog roka u kojem centar treba preispitati rezultate provođenja mjere.

(3) Voditelj mjere je dužan dostaviti izvješće i prije roka iz stavka 1. ovog članka ako to zatraži centar ili voditelj procijeni da je ugrožen život, zdravlje odnosno dobrobit djeteta.

(4) Voditelj mjere ima pravo i dužnost u izvješću predložiti izmjenu ili dopunu programa rada temeljem procjene i analize napretka ili navođenja novih značajnih okolnosti.

(5) Centar će rješenjem razriješiti voditelja nadzora ako ne ispunjava obveze propisane odredbama ovoga Pravilnika te imenovati novog voditelja nadzora.

Članak 12.

(1) Program rada provođenja mjere stručne pomoći izrađuje stručni tim centra iz članka 2. stavka 2. ovog Pravilnika u suradnji s osobama kojima je mjera određena, voditeljem mjere i djetetom starijem od četrnaest godina, u roku od trideset dana od izvršnosti rješenja.

(2) Program iz stavka 1. ovoga članka sadrži:

- osobno ime roditelja odnosno druge osobe kojoj je mjera određena,
- osobno ime djeteta,
- razdoblje trajanja mjere,
- broj, učestalost i duljinu trajanja susreta te mjesto susreta voditelja mjere s obitelji,
- područja u kojima je cilj postići promjenu ponašanja roditelja odnosno druge osobe kojoj je mjera određena, područja promjene kod djeteta te područja promjena obiteljskih okolnosti,
- ciljeve koji se žele postići po pojedinim područjima,
- ishode kroz promjene u ponašanju koja se očekuju kao rezultat djelovanja, za svaki cilj,
- aktivnosti, intervencije i sadržaj rada po pojedinim ciljevima u obitelji, izvan obitelji te suradnji s drugim ustanovama i tijelima (navode se nazivi tijela i ustanova),
- obveze centra, voditelja mjere, roditelja odnosno druge osobe kojoj je mjera određena te djeteta, po pojedinim aktivnostima,
- metode i način rada po pojedinim aktivnostima,
- nositelje aktivnosti i rokove izvršenja,
- način praćenja i vrednovanja postignutog (za svaku aktivnost).

Članak 13.

(1) Mjesečno izvješće iz članka 11. stavka 2. ovoga Pravilnika sadrži:

- podatke o osobnom imenu djeteta, osobnom imenu roditelja s kojim dijete stanuje ili druge osobe koja skrbi o djetetu,
- razdoblje za koje se podnosi izvješće,
- broj susreta, duljinu trajanja, okolnosti i sadržaj susreta s obitelji,

- poduzete aktivnosti i intervencije,
- područja u kojima je postignuta promjena ponašanja roditelja odnosno djeteta i obiteljskih odnosa i okolnosti,
- razloge i okolnosti zbog kojih nije postignuta očekivana promjena pojedinih područja,
- nove značajne okolnosti, ukoliko su se pojavile tijekom provođenja mjere, a koje povećavaju čimbenike rizika koji se odnose na roditelja, obiteljsku situaciju ili dijete.

(2) Završno izvješće voditelja mjere sadrži prijedlog daljnjih postupaka ili mjera te evaluaciju učinaka mjere temeljenu na: mjerljivoj promjeni u ponašanju roditelja odnosno djeteta, roditeljevoj odnosno djetetovoj procjeni postignute promjene, procjeni stručnjaka o postignutoj promjeni, odnosno percepciji postignute promjene svih uključenih u provođenje mjere te procjeni čimbenika kojima se promjena može pripisati od svih ili nekih uključenih u program.

Članak 14.

(1) Kad centar donese zaključak o potrebi određivanja mjere intenzivnog nadzora, na odgovarajući način se primjenjuju odredbe članka 8. do 13. ovoga Pravilnika.

(2) Rješenjem o određivanju mjere intenzivnog nadzora moraju se odrediti najmanje dva susreta voditelja mjere i roditelja tjedno, a po potrebi i češće, prilikom čega se pruža pojačana pomoć, vodstvo i modeliranje odgovarajućih ponašanja roditelja, sukladno programu rada.

(3) Voditeljem mjere intenzivnog nadzora može biti imenovana stručna osoba koja ispunjava uvjete iz članka 9. ovog Pravilnika te ima tri godine iskustva u neposrednom radu s djecom i obitelji u riziku i/ili osobama s duševnim smetnjama i poremećajima.

(4) Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi donosi plan edukacije za provođenje mjere intenzivnog nadzora.

(5) Edukaciju sukladno planu iz stavka 4. ovog članka, prema odgovarajućem programu mogu provoditi ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi te ustanove socijalne skrbi.

Članak 15.

(1) Voditelj mjere stručne pomoći i potpore ima pravo na naknadu za provođenje mjere u mjesečnom iznosu od 400,00 kn neto, a voditelj mjere intenzivnog nadzora na naknadu za provođenje mjere u mjesečnom iznosu od 800,00 kn neto.

(2) Naknada tereti sredstva državnog proračuna, a isplaćuje je centar temeljem rješenja o imenovanju voditelja nadzora najkasnije do kraja mjeseca za prethodni mjesec.

(3) Voditelju nadzora priznaju se opravdani troškovi prijevoza do mjesta prebivališta roditelja, o čemu odlučuje ravnatelj centra.

Članak 16.

Jedna stručna osoba može istovremeno biti voditelj za najviše tri mjere za koje je Obiteljskim zakonom propisano imenovanje voditelja.

V. MJERE ZA ZAŠTITU PRAVA I DOBROBITI DJETETA IZ NADLEŽNOSTI SUDA

Članak 17.

(1) Kada stručni tim centra donese zaključak o potrebi određivanja mjere oduzimanja prava na stanovanje s djetetom, upućuje prijedlog sudu za donošenje odluke.

(2) Prijedlog sudu za donošenje odluke o oduzimanju prava na stanovanje s djetetom i povjeravanje svakodnevne skrbi o djetetu drugoj osobi, ustanovi socijalne skrbi ili udomiteljskoj obitelji, temelji se na:

- procjeni uspješnosti mjere privremenog povjeravanja djeteta drugoj osobi, ustanovi socijalne skrbi ili udomiteljskoj obitelji odnosno,
- procjeni uspješnosti mjere intenzivnog nadzora te
- obiteljskoj procjeni iz članka 5. ovog Pravilnika.

Članak 18.

(1) Kad centar zaprimi pravomoćnu odluku suda o privremenoj mjeri povjeravanja djeteta drugoj osobi, ustanovi socijalne skrbi ili udomiteljskoj obitelji, odnosno pravomoćnu odluku suda o oduzimanju prava na stanovanje s djetetom i povjeravanje svakodnevne skrbi o djetetu drugoj osobi, ustanovi socijalne skrbi ili udomiteljskoj obitelji, donosi rješenje o plaćanju troškova smještaja djeteta temeljem posebnog zakona kojim se uređuje područje socijalne skrbi.

(2) Dužnosti centra te obveze roditelja tijekom provođenja mjera iz stavka 1. ovog članka, utvrđuju se programom rada koji donosi centar u suradnji s roditeljima, djetetom, pravnom ili fizičkom osobom kojoj je dijete povjereno te centrom na području smještaja djeteta.

(3) Ako odluka suda iz stavka 1. ovog članka sadrže zabranu približavanja djetetu, program rada iz stavka 2. ovog članka sadrži stručnu pomoć i podršku pravnoj ili fizičkoj osobi kojoj je dijete povjereno te suradnju s policijskim službenicima zaduženim za provjeru izvršavanja mjere zabrane približavanja djetetu.

Članak 19.

Na postupak provedbe mjere povjeravanja djeteta s problemima u ponašanju radi pomoći u odgoju ustanovi socijalne skrbi ili udomiteljskoj obitelji odgovarajuće se primjenjuju odredbe članka 18. ovoga Pravilnika.

Članak 20.

(1) Kad centar zaprimi pravomoćnu odluku suda o lišenju prava na roditeljsku skrb, stručni tim centra donosi zaključak o najboljem obliku dugotrajne skrbi za dijete.

(2) Ukoliko stručni tim centra donese zaključak da je u najboljem interesu djeteta njegovo posvojenje te ako postoji vjerojatnost da će se u odnosu na dob i osobine djeteta, pronaći prikladni posvojitelji, predložit će sudu da donese odluku koja zamjenjuje pristanak roditelja za posvojenje.

Članak 21.

Osobni podaci prikupljeni i obrađeni tijekom provođenja mjera zaštite osobnih prava i dobrobiti djeteta su službena tajna i na njih se primjenjuju odredbe zakona kojima se uređuje zaštita osobnih podataka.

VI. ZAVRŠNA ODREDBA

Članak 22.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 011-02/14-04/11

Urbroj: 519-03-1-2-/4-14-20

Zagreb, 1. rujna 2014.

Potpredsjednica Vlade

Republike Hrvatske i ministrica socijalne
politike i mladih

Milanka Opačić, v. r.

LISTA ZA PROCJENU RAZVOJNIH RIZIKA DJETETA

Procjena razvojnog rizika je proces u kojem socijalni radnik/psiholog/socijalni pedagog određuje stupanj sadašnjeg i vjerojatnosti budućeg ugrožavanja razvoja djeteta u obiteljskom okruženju. Procjena rizika počinje pri prvom kontaktu kada se počinju prikupljati podaci o obitelji, a nastavlja se tijekom cijelog razdoblja rada s obitelji. Lista se koristi kako bi se prikupljeni podaci organizirali te omogućila jasna procjena niske, srednje ili visoke vjerojatnosti nepovoljnog razvoja djeteta u postojećim okolnostima.

Lista uključuje rizike koji se odnose na obiteljske okolnosti, sadašnja ponašanja i psihičko stanje roditelja, neke značajne aspekte povijesti roditelja te obilježja djeteta i njegovog ponašanje. Ako postoji određeni čimbenik rizika u obiteljskom okruženju ili/i kod djeteta tada se procjenjuje koliko on ugrožava djetetov razvoj. Ukoliko nema podataka za određeni rizik, procjena se ne može donijeti, te je potrebno prikupiti odgovarajuće podatke kako bi se moglo zaključiti je li određeni rizik prisutan ili nije, te koliko ugrožava razvoj djeteta.

Pojam roditelja u pravilu obuhvaća oba roditelja. Ako dijete živi samo s jednim roditeljem koji je primarni skrbnik ili živi s drugim skrbnikom (npr. baka) to treba uzeti u obzir pri procjenjivanju.

Procjeni razvojnih rizika kojem je izloženo dijete u slučajevima sumnje na tjelesno zlostavljanje, seksualno nasilje i zanemarivanje temeljnih životnih potreba mora prethoditi procjena sigurnosti djeteta.

Ime i prezime djeteta _____ Datum rođenja _____

Spol M Ž

Ime majke/skrbnice _____ Ime oca/skrbnika _____

Svrha procjene razvojnih rizika (zaokružiti primarnu svrhu):

1. Postupak nakon procjene sigurnosti djeteta
2. Prva prijava ugroženog razvoja djeteta u obitelji
3. Promjena okolnosti tijekom redovnog rada s obitelji/djetetom
4. Povratak djeteta u obitelj iz nekog oblika javne skrbi izvan primarne obitelji
5. Praćenje ili završetak mjera/intervencija

Razlog procjene razvojnih rizika (moguće zaokružiti više odgovora):

1. Zanemarivanje tjelesnih potreba djeteta
2. Zanemarivanje emocionalnih potreba djeteta
3. Zanemarivanje obrazovnih potreba djeteta
4. Nasilno ponašanje i nasilni odgojni postupci roditelja/skrbnika (tjelesno kažnjavanje, tjelesno zlostavljanje)
5. Psihičko nasilje nad djetetom uključujući verbalno nasilje nad djetetom, izloženost sukobima među roditeljima/skrbnicima ili/i manipulacija djetetom tijekom ili poslije razvoda/raskida zajednice
6. Nepostojanje kontinuiteta zajedničkog života s roditeljima zbog izdvajanja djeteta iz primarne obitelji ili nekog drugog razloga (npr. povratak roditelja iz zatvora)
7. Problemi u ponašanju djeteta
8. Odgođen polazak djeteta u školu
9. Nešto drugo _____

Dob druge djece u obitelji u kućanstvu ____, ____, ____, ____, ____, ____, ____, ____, ____

Struktura i specifične okolnosti obitelji (moguće zaokružiti više okolnosti):

1. U kućanstvu samo jedan roditelj
2. U kućanstvu ili bližoj socijalnoj mreži ne postoji druga odrasla osoba/e sposobne/spremne brinuti ili zaštititi dijete
3. U kućanstvu su članovi obitelji koji zahtijevaju posebnu brigu zbog zdravstvenih ili intelektualnih poteškoća
4. U tijeku je visoko-konfliktni razvod ili prekid partnerske zajednice ili visoko-konfliktno rješavanje drugih spornih pitanja u vezi djece (npr. nakon razvoda ili uslijed izvanbračnog samohranog roditeljstva)
5. Nešto drugo _____

A. OBITELJSKE OKOLNOSTI I OBILJEŽJA RODITELJA KAO ČIMBENIKA RAZVOJNOG RIZIKA DJETETA

	Čimbenik rizika zbog obiteljskih okolnosti i obilježja roditelja	Procjena razine razvojnog rizika djeteta			
		Rizik nije prisutan	Niska razina rizika	Srednja razina rizika	Visoka razina rizika
1.	Siromaštvo, vrlo loše materijalne i stambene okolnosti	0	1	2	3
2.	Izostanak materijalne, emocionalne i organizacijske podrške proširene obitelji, rodbine ili/i prijatelja	0	1	2	3
3.	Izražene emocionalne i psihičke poteškoće roditelja kao posljedica visoke izloženosti obiteljskom ili/i roditeljskom stresu i kriznim situacijama	0	1	2	3
4.	Neodgovarajući stil života roditelja (loša održavanost domaćinstva, sklonost neradu i besposličarenju; neracionalno trošenje novca, život koji ne pruža stabilnost djetetu)	0	1	2	3
5.	Svakodnevna skrb za dijete/djecu ne zadovoljava djetetove osnovne potrebe	0	1	2	3
6.	Nerazumijevanje razvojnih/emocionalnih potreba djeteta/djece	0	1	2	3
7.	Neodgovarajući odgojni postupci i odnos prema djetetu/djeci	0	1	2	3
8.	Neprihvatanje odgovornosti za roditeljstvo, razvojne ishode i ponašanje djeteta	0	1	2	3
9.	Manipulacija djetetom i/ili korištenje djeteta za osobne ciljeve tako da se izravno ili neizravno ugrožava djetetova dobrobit	0	1	2	3
10.	Nasilni odnos među roditeljima/partnerima sada i/ili u protekloj godini	0	1	2	3
11.	Akutno stanje dijagnosticirane psihičke bolesti roditelja ili druge osobe u kućanstvu	0	1	2	3
12.	Narušeno fizičko zdravlje i/ili invaliditet roditelja koje ometa prikladnu skrb o djetetu	0	1	2	3
13.	Intelektualna ograničenja roditelja koja ometaju prikladnu skrb o djetetu	0	1	2	3

14.	Neliječena psihička bolest, poremećaj ličnosti, zlouporaba ili ovisnost o alkoholu ili drogama	0	1	2	3
15.	Neprihvatljivo i rizično ponašanje roditelja (sklonost kriminalu, promiskuitet, kockanje, ovisnost o Internetu i sl.) u protekloj godini	0	1	2	3
16.	Neodgovarajući obrasci interakcije roditelja (izolacija ili/i agresivnost) s proširenom obitelji i drugim mrežama socijalne podrške (susjedstvo, prijatelji, lokalna zajednica...)	0	1	2	3
17.	Nepovoljna povijest roditelja (izloženost nasilju i drugim oblicima traumatizacije, odrastanje izvan vlastite obitelji i sl.)	0	1	2	3
18.	Prethodne dokumentirane/dokazane prijave za zlostavljanje i zanemarivanje djece	0	1	2	3
19.	Povijest kontakata sa socijalnim i drugim službama zbog narušenih obiteljskih odnosa, roditeljstva, problema psihičkog zdravlja, alkoholizma ili ovisnosti	0	1	2	3
20.	Neprijemljive reakcije na mjere, intervencije i stručnjake socijalne skrbi	0	1	2	3
21.	Nešto drugo. Što?	0	1	2	3
UKUPNO					

Diskrecijska procjena kao korekcija zbroja procjena razine rizika zbog obiteljskih okolnosti i obilježja roditelja[1].

1. Ne postoji razvojni rizik
2. Postoji niska razina rizika
3. Postoji srednja razina rizika
4. Postoji visoka razina rizika

Za diskrecijsku procjenu koristiti *Listu roditeljskih snaga* kao i snage šire obitelji i socijalne mreže koje predstavljaju zaštitni faktor za dijete.

Obrazloženje diskrecijske procjene

B. OBILJEŽJA DJETETA I NJEGOVOG PONAŠANJA KAO POKAZATELJ UGROŽENOG RAZVOJA I ČIMBENIK RAZVOJNIH RIZIKA

0 – 2 godine	Čimbenik rizika	Ne može se procijeniti	Rizik nije prisutan	Niska razina rizika	Srednja razina rizika	Visoka razina rizika
1.	Tjelesni invaliditet/teže senzorno oštećenje/teža kronična bolest	x	0	1	2	3
2.	Usporen psihomotorni razvoj	x	0	1	2	3
3.	Nesigurna ili dezorganizirana privrženost	x	0	1	2	3

4.	Plaćljivost, razdražljivost, zahtjevnost, teškoće uspavlivanja, teškoće hranjenja, agresivnost	x	0	1	2	3
5.	Nešto drugo (npr. ranije rođeno dijete). Što?	x	0	1	2	3
Zbroj procjena						

3 – 5 godina	ČIMBENIK RIZIKA	Rizik nije prisutan	Niska razina rizika	Srednja razina rizika	Visoka razina rizika
1.	Tjelesni invaliditet/teže senzorno oštećenje/teža kronična bolest (npr. dijabetes, epilepsija, astma)	0	1	2	3
2.	Usporen motorički, kognitivni ili jezični razvoj	0	1	2	3
3.	Nesigurna ili dezorganizirana privrženost	0	1	2	3
4.	Internalizirani problemi ponašanja i doživljavanja (anksiozno-depresivni simptomi, povučenost, tjelesne pritužbe)	0	1	2	3
5.	Eksternalizirani problemi ponašanja (plaćljivost, zahtjevnost, razdražljivost, agresivnost, destruktivno ponašanje)	0	1	2	3
6.	Slabe komunikacijske i socijalne vještine; usporen socio-emocionalni razvoj	0	1	2	3
7.	Dijagnoza ili jasni znakovi poremećaja pažnje ili hiperaktivnosti (ADHD, ADD)	0	1	2	3
8.	Seksualizirano ponašanje	0	1	2	3
9.	Enureza/enkopreza	0	1	2	3
10.	Dobno neodgovarajuće reakcije na kontakt sa stručnjacima socijalne skrbi	0	1	2	3
11.	Nešto drugo. Što?	0	1	2	3
Zbroj procjena					

6 – 12 godina	ČIMBENIK RIZIKA	Rizik nije prisutan	Niska razina rizika	Srednja razina rizika	Visoka razina rizika
1.	Tjelesni invaliditet/teže senzorno oštećenje/teža kronična bolest (npr. dijabetes, epilepsija, astma)	0	1	2	3
2.	Usporen motorički, kognitivni ili jezični razvoj	0	1	2	3
3.	Nesigurna ili dezorganizirana privrženost	0	1	2	3
4.	Internalizirani problemi ponašanja i doživljavanja (anksiozno-depresivni simptomi, povučenost, tjelesne pritužbe)	0	1	2	3

5.	Eksternalizirani problemi ponašanja (agresivnost, destruktivno ponašanje, kršenje pravila, skitnja)	0	1	2	3
6.	Slabe komunikacijske i socijalne vještine; usporen socio-emocionalni razvoj	0	1	2	3
7.	Teškoće u učenju i/ili vrlo loš školski uspjeh	0	1	2	3
8.	Teškoće čitanja i pisanja; disleksija i/ili disgrafija	0	1	2	3
9.	Uključenost u vršnjačko nasilje (kao žrtva ili počinitelj)	0	1	2	3
10.	Dijagnoza ili jasni znakovi poremećaja pažnje ili hiperaktivnosti (ADHD, ADD)	0	1	2	3
11.	Iskustvo s alkoholom ili/i drogama, prijava delinkventnog ponašanja	0	1	2	3
12.	Seksualizirano ponašanje	0	1	2	3
13.	Prosjačenje	0	1	2	3
14.	Enureza/enkopreza	0	1	2	3
15.	Dobno i kontekstualno neodgovarajuće reakcije na kontakt sa stručnjacima socijalne skrbi	0	1	2	3
16.	Nešto drugo. Što?	0	1	2	3
Zbroj procjena					

13 – 18 godina	ČIMBENIK RIZIKA	Rizik nije prisutan	Niska razina rizika	Srednja razina rizika	Visoka razina rizika
1.	Tjelesni invaliditet/teže senzorno oštećenje/teža kronična bolest	0	1	2	3
2.	Zaostajanje u kognitivnom ili jezičnom razvoju	0	1	2	3
3.	Nesigurna ili dezorganizirana privrženost	0	1	2	3
4.	Internalizirani problemi ponašanja i doživljavanja (anksiozno-depresivni simptomi, povučенost, tjelesne pritužbe)	0	1	2	3
5.	Eksternalizirani problemi ponašanja (agresivnost, destruktivno ponašanje, kršenje pravila, skitnja)	0	1	2	3
6.	Slabe komunikacijske i socijalne vještine; usporen socio-emocionalni razvoj	0	1	2	3
7.	Teškoće u učenju i/ili vrlo loš školski uspjeh	0	1	2	3
8.	Teškoće čitanja i pisanja, tj. disleksija ili/i disgrafija	0	1	2	3
9.	Napuštanje škole	0	1	2	3

10.	Uključenost u vršnjačko nasilje (kao žrtva ili počinitelj)	0	1	2	3
11.	Dijagnoza ili jasni znakovi pažnje ili hiperaktivnosti (ADHD, ADD)	0	1	2	3
12.	Eksperimentiranje ili/i korištenje alkohola i droga	0	1	2	3
13.	Činjenje kaznenih i prekršajnih djela	0	1	2	3
14.	Seksualizirano ponašanje	0	1	2	3
15.	Prosjačenje	0	1	2	3
16.	Enureza/enkopreza	0	1	2	3
17.	Dobno i kontekstualno neodgovarajuće reakcije na kontakt sa stručnjacima socijalne skrbi	0	1	2	3
18.	Nešto drugo. Što?	0	1	2	3
Zbroj procjena					

Zbroj svih procjena razine rizika djeteta ovisno o dobi djeteta) _____ (dio B)

Diskrecijska procjena kao korekcija zbroja procjena razine rizika zbog obilježja djeteta i njegovog ponašanja

1. Ne postoji razvojni rizik
2. Postoji niska razina rizika
3. Postoji srednja razina rizika
4. Postoji visoka razina rizika

Obrazloženje diskrecijske procjene

C. ZAVRŠNA PROCJENA RAZINE RIZIKA TEMELEM UKUPNE PROCJENE RAZINE RIZIKA ILI NJEZINE KOREKCIJE TEMELJEM DISKRECIJSKE ODLUKE (OZNAČITI KVAČICOM)

	Roditelj/i i/ili obitelj	Dijete
Ne postoji razvojni rizik		
Postoji niska razina rizika		
Postoji srednja razina rizika		
Postoji visoka razina rizika		

D. ZAKLJUČNA PROCJENA UKUPNE RAZINE RAZVOJNOG RIZIKA DJETETA

Zaključna procjena treba se temeljiti na utvrđenom postojanju razvojnih rizika koji se odnose na obilježja roditelja/obitelji te obilježja ponašanja djeteta. Potrebno je odabrati broj ispred samo jednog mogućeg zaključka.

1.	Bez rizika – dijete nije razvojno ugroženo. Prema trenutno dostupnim informacijama i aktualnoj situaciji dijete je sada dobro i nije vjerojatno da će djetetov psihofizički i socijalni razvoj biti ugrožen ukoliko se ne promijene neke značajne okolnosti.
2.	Postoji niska razina rizika – dijete je potencijalno razvojno ugroženo. Prema trenutno dostupnim informacijama i aktualnoj situaciji malo je vjerojatno da će djetetov psihofizički i socijalni razvoj biti ugrožen. Potrebne su intervencije usmjerene prema roditeljima/obitelji ili/i djetetu koje su na razini indicirane prevencije ili blažih mjera obiteljsko-pravne zaštite.
3.	Postoji srednja razina rizika – dijete je razvojno ugroženo. Postoji jedna ili više značajnih okolnosti kod roditelja ili/i u obitelji ili/i kod samog djeteta koje ugrožavaju djetetov psihofizički i socijalni razvoj. Potrebne su intervencije i mjere obiteljsko-pravne zaštite koje će otkloniti ili umanjiti rizike i vjerojatnost razvojne štete po dijete.
4.	Postoji visoka razina rizika – dijete je izrazito razvojno ugroženo. Postoji veći broj značajnih okolnosti srednjeg ili visokog intenziteta kod roditelja ili/i u obitelji koje ugrožavaju djetetov psihofizički i socijalni razvoj. Prisutni su ponašajni i ostali znakovi da je razvoj djeteta srednje ili intenzivno ugrožen. Potrebne su intenzivne intervencije i mjere obiteljsko-pravne zaštite (mogući i prijedlog za oduzimanje prava roditeljima na stanovanje s djetetom) koje će žurno otkloniti ili umanjiti rizike razvojne štete po dijete.

Trajanje procjene od _____ do _____

Potpis _____ Datum _____

LISTA ZA PROCJENU RODITELJSKIH SNAGA

Uz roditeljska obilježja i okolnosti života obitelji koja ometaju prikladno roditeljstvo, postoje i snage koje mogu ublažiti propuste u roditeljstvu. Listu ispunjava stručnjak tako da označi kvačicom postojanje određenih snaga. Ovisno o obiteljskom kontekstu procjena se može vršiti ili zasebno za svakog roditelja ili za oba roditelja.

Rezultat se ne zbraja već se identificirane snage koriste pri procjeni potencijala roditelja za promjenu i ublažavanje razvojnog rizika kojem je dijete izloženo. Radi se o pozitivnim čimbenicima koje valja iskoristiti, kako bi se roditeljima pružila podrška za promjenu uvjeta zbog kojih služba socijalne skrbi poduzima mjere zaštite djece.

	Majka	Otac	Oba roditelja
Roditelj preuzima svoj dio odgovornosti u problemima koji su doveli do uključivanja službe socijalne skrbi u obitelj. Roditelj je samokritičan i pokazuje odgovornost prema djetetu. Traži ili/i prihvaća stručnu pomoć.			
Postoji jasna motiviranost roditelja za promjenu nepovoljne situacije. Roditelj ustraje u aktivnostima koje povećavaju dobrobit djeteta i promjenu nepovoljnih okolnosti, ne odustaje (npr. unosi potrebne promjene u dnevno zbrinjavanje djece; ukoliko je potrebno redovito kontrolira svoje psihičko/tjelesno oboljenje i koristi lijekove; angažira socijalnu mrežu kad je potrebno, aktivno traži resurse za promjenu nepovoljne situacija).			
Skrb za djecu roditelja je ranije bila prikladna i može se dokumentirati iz drugih izvora (npr. redovita briga za ishranu i higijenu djeteta, obrazovanje).			
Roditelj je redovito u kontaktu sa službama koje su značajne za dijete (npr. redoviti odlasci pedijatru, u školu na informacije).			
Roditelj je pokazao/la ranije osobnu snagu da brine za djecu kada djeca imaju zdravstvene poteškoće ili neke druge posebne potrebe.			

Roditelj ima materijalnu i emocionalnu podršku obitelji, prijatelja i rodbine. Ima kvalitetnu mrežu socijalne podrške.			
Roditelj ima odgovarajuće razumijevanje za razvojne potrebe djeteta i osjetljiv je na djetetove potrebe.			
Roditelj sudjeluje s djetetom u aktivnostima koje su dobno primjerene djetetu.			
Interakcije između roditelja i djeteta su primjerene, karakterizirane malom količinom verbalne agresije i/ili zastrašivanja; roditelj pruža primjerenu podršku djetetu.			
Roditelj ima odnos sigurne privrženosti s djetetom. Razumije i na odgovarajući način reagira na djetetove emocionalne potrebe.			
Roditelj ima povijest stabilnog radnog odnosa i svojim prihodima može brinuti o kućanstvu.			
Nešto drugo što se odnosi na roditelja; Što?			

LISTA ZA PROCJENU SIGURNOSTI DJETETA

Za svaku od navedenih prijetnji životu i zdravlju djeteta, a time i njegovoj tjelesnoj sigurnosti, procijenite upućuju li trenutačno dostupne informacije o obiteljskom okruženju na postojanje opisane prijetnje. Ukoliko nema podataka za određenu prijetnju sigurnosti, procjena se ne može zaključiti. Pojam roditelja u pravilu obuhvaća oba roditelja. Ako se odnosi na samo jednog roditelja ili drugog skrbnika koji brine o djetetu, prilikom donošenja zaključka to treba uzeti u obzir.

Ime i prezime djeteta _____

Datum rođenja _____ Spol: M Ž

Ime majke/skrbnice _____ Ime oca/skrbnika _____

Razlog procjene sigurnosti: 1. sumnja ili prijava postojanja prijetnji sigurnosti

2. značajnija promjena obiteljskih okolnosti

3. planirano praćenje ili završetak mjera i intervencija

A. PROCJENA POSTOJANJA PRIJETNJI ŽIVOTU I ZDRAVLJU DJETETA

	Ponašanje roditelja koje ozbiljno narušava tjelesni integritet djeteta ili je ozbiljna prijetnja koja se očituje kao:	
1.	a) Teška povreda djeteta ili tjelesno zlostavljanje b) Iskazivanje namjere/prijetnje ili strah roditelja da će povrijediti dijete ili uzvratiti nasilno djetetu c) Strogi odgojni postupci uz korištenje izrazite tjelesne sile u odgoju d) Izlaganje djeteta alkoholu ili drogama	DA – NE
2.	Objašnjenja roditelja za ozljede djeteta su upitna ili nedosljedna s vrstom ozljede, a priroda ozljede upućuje da sigurnost djeteta može biti neposredno ugrožena.	DA – NE
3.	Sumnja ili potvrđeno spolno zlostavljanje djeteta koje upućuje da je sigurnost djeteta neposredno ugrožena.	DA – NE
4.	Roditelj ne zadovoljava djetetove neposredne potrebe za nadzorom, hranom, odjećom i ne skrbi o tjelesnom ili psihičkom zdravlju djeteta.	DA – NE

5.	Obitelj odbija pristup u kuću djetetu ili susret s djetetom, uvid u tjelesno stanje djeteta ili postoji sumnja da je obitelj spremna pobjeći s djetetom.	DA – NE
6.	Životni uvjeti su opasni i neposredno štete životu i zdravlju djeteta.	DA – NE
7.	Roditeljeva sadašnja upotreba alkohola, droga, lijekova, drugih opojnih sredstava ili neuzimanje propisanih lijekova ozbiljno narušavaju trenutačnu sposobnost roditelja da nadzire, zaštiti i brine za dijete. a) Jedan od roditelja/skrbnika b) Oba roditelja/skrbnika	DA – NE
8.	Kognitivna ograničenja, razvojni status ili psihička nestabilnost ozbiljno narušavaju trenutačnu sposobnost roditelja da nadzire, štiti i brine za dijete. a) Jedan od roditelja/skrbnika b) Oba roditelja/skrbnika	DA – NE
9.	Aktualni sukob roditelja/partnera ili drugih osoba u kućanstvu/obitelji je takvog intenziteta da postoji opasnost od ozbiljne tjelesne povrede djeteta, a pritom roditelj ne štiti dijete od posljedica takvog sukoba ili od ozbiljnog nasilnog ponašanja drugih odraslih ili djece uključujući spolno zlostavljanje.	DA – NE
10.	Trenutačne krizne okolnosti obitelji, u kombinaciji s podacima da je roditelj već bio nasilan ili ugrožavajući po dijete, a koje upućuju da sigurnost djeteta može biti neposredno ugrožena.	DA – NE
11.	Nešto drugo, što?	DA – NE

Ako nije prisutna niti jedna prijetnja sigurnosti djetetu, preskočiti dio B. i ispuniti dio C.

B. OSTALI ČIMBENICI ZNAČAJNI ZA ANALIZU PRIJETNJI ŽIVOTU I ZDRAVLJU DJETETA

Za čimbenike u prvom dijelu tablice procijenite predstavljaju li mogući doprinos zaštiti i smanjivanju opasnosti po život i zdravlje djeteta odnosno povećavaju li ranjivost djeteta i dodatno ugrožavaju njegovu sigurnosti. Ukoliko navedena okolnost ne postoji ili nije relevantna tada zaokružite 0. U drugom dijelu tablice nalaze se čimbenici koji mogu povećavati ukupnu opasnost po dijete. Procjena 0 znači da nije prisutno ili relevantno, a brojevi pokazuju koliko postojanje određenog čimbenika dodatno ugrožava život i zdravlje djeteta.

Čimbenici koji mogu dodatno štititi ili ugroziti dijete:		Zaštićuje				Ugrožava			
1.	Dob djeteta	3	2	1	0	1	2	3	
2.	Veći broj braće i sestara i/ili manji razmak rođenja među djecom	3	2	1	0	1	2	3	
3.	Dijete samo prijavljuje roditelje zbog zlostavljanja (ili želi otići od roditelja, traži smještaj)	3	2	1	0	1	2	3	
4.	Kvaliteta i dostupnost socijalne mreže (postoji/ne postoji drugi roditelj ili druge osobe sposobne/spremlne zaštititi dijete)	3	2	1	0	1	2	3	
5.	Etničko i kulturalno podrijetlo obitelji	3	2	1	0	1	2	3	
6.	Nešto drugo, što?								
Čimbenici koji mogu dodatno ugrožavati dijete:									
7.	Teškoće u kognitivnom razvoju djeteta				0	1	2	3	
8.	Teže zdravstveno stanje djeteta (teže akutne ili kronične bolesti)				0	1	2	3	

9.	Težak temperament (plačno, tvrdoglavo) i/ili znaci dezorganizirane privrženosti				0	1	2	3
10.	Agresivnost i autodestruktivnost djeteta (opasno po sebe i druge, nasilno, opija se ili drogira)				0	1	2	3
11.	Teže psihičko stanje djeteta (odbija hranu, prijetnja suicidom ili pokušaj suicida)				0	1	2	3
12.	U kućanstvu samo jedna odrasla osoba koja može brinuti za dijete				0	1	2	3
13.	Stariji ili drugi nemoćni ukućani u obitelji koji zahtijevaju skrb				0	1	2	3
14.	Teže akutne ili kronične tjelesne bolesti roditelja, ovisnosti i druge teže psihijatrijske bolesti, snižene intelektualne sposobnosti				0	1	2	3
15.	Nešto drugo, što?							

Ono što je zaokruženo kao relevantno (nije označeno kao 0) kratko konkretizirati u kontekstu procjene sigurnosti djeteta.

C. ZAKLJUČAK O SIGURNOSTI I INTERVENCIJAMA

Zaključna procjena treba se temeljiti na utvrđenom postojanju prijetnji sigurnosti (Lista A), ostalim čimbenicima koji mogu dodatno zaštititi ili ugrožavati djetetovo zdravlje i život (Lista B) te nužnim i mogućim intervencijama. Potrebno je odabrati i zaokružiti broj ispred samo jednog mogućeg zaključka.

1.	Dijete je sigurno. Prema sada dostupnim informacijama nije vjerojatno da se djetetovo zdravlje i život nalaze u neposrednoj opasnosti.
2.	Dijete je sigurno, ali potencijalno razvojno ugroženo. Prema sada dostupnim informacijama nije vjerojatno da se djetetovo zdravlje i život nalaze u neposrednoj fizičkoj opasnosti. Ostale informacije upućuju na to da je potrebna procjena razvojne ugroženosti djeteta.
3.	Dijete je sigurno uz stvaranje plana sigurnosti i provedbu sigurnosne intervencije. Postoji jedna ili više prijetnji sigurnosti, ali je moguće za dijete unutar obitelji izraditi plan sigurnosti i provesti sigurnosnu intervenciju kako bi se znatno umanjila vjerojatnost štete po dijete.
4.	Dijete nije sigurno. Postoji jedna ili više prijetnji sigurnosti koje su prisutne učestalo, koje nije moguće kontrolirati u obitelji djeteta i/ili ne postoje dovoljni zaštitni čimbenici u obitelji. Žurno izdvajanje i smještaj djeteta izvan obitelji jedini je način zaštite života, zdravlja i tjelesne sigurnosti djeteta.

Ukoliko je zaključak pod 3. ovdje navesti (1) osnovne elemente kojima će se osigurati neposredna sigurnost djeteta i (2) tko će izraditi cjeloviti Plan sigurnosti u kratkom roku.

Adresa na kojoj je provedena procjena sigurnosti (naznačiti ako je različita od prebivališta djeteta):

Datum procjene: _____ Stručnjak: _____

CZSS: _____ Broj dokumentacije: _____

[1] Diskrecijsku procjenu koristi socijalni radnik/psiholog/socijalni pedagog koji ima dojam da procjena rizika ne odražava stvarnu razinu rizika. To može biti npr. zbog prisutnosti nekih čimbenika zaštite. Diskrecijska procjena pretpostavlja timsku odluku. Nakon razmatranja najvažnijih uvjeta i diskrecijske procjene, utvrđuje se konačni rizik. Diskrecijskom procjenom se može povećati ili smanjiti razina rizika samo za jedan stupanj uz obrazloženje.

